

GI-DEC-DS-81/02

(dotyczy przetwarzania danych osobowych w celu marketingowym)

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 12 pkt 2, art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 23 ust. 1 i art. 26 ust. 1 pkt 2, ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, poz. 883 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wniosku Skarżącego, dotyczącego przetwarzania w celach marketingowych danych osobowych absolwentów, w tym danych osobowych Skarżącego, przez Politechnikę,

1) nakazuję Politechnice przywrócenie stanu zgodnego z prawem w procesie przetwarzania danych osobowych: poprzez zaprzestanie przetwarzania w celach marketingowych danych absolwentów Politechniki, w tym danych osobowych Skarżącego,

2) odmawiam uwzględnienia wniosku Skarżącego w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynął wniosek Skarżącego, dotyczący przetwarzania jego danych osobowych przez Politechnikę Wydział Elektryczny, zwaną dalej Politechniką.

Z informacji zawartych we wniosku wynika, iż Politechnika przesłała swoim absolwentom informację o możliwości kontynuowania nauki w Studium Podyplomowym "Instalacje i urządzenia elektryczne, projektowanie i odbiór" – organizowanym przez Instytut Wydziału Elektrycznego Politechniki oraz firmę (kserokopia oferty skierowanej przez Politechnikę do absolwentów uczelni w aktach sprawy). W ww. piśmie Skarżący wniósł o zaprzestanie przetwarzania jego danych osobowych przez Politechnikę w przyszłości, jak również o wyciągnięcie sankcji prawnych wobec Politechniki za bezprawne przetwarzanie jego danych osobowych.

W celu ustalenia okoliczności sprawy, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych przeprowadził postępowanie wyjaśniające, w toku którego Prorektor ds. Ogólnych Politechniki potwierdził, iż Instytut Wydziału Elektrycznego Politechniki łącznie z firmą (z którą Wydział Elektryczny utrzymuje wieloletnie kontakty) zorganizował Studium Podyplomowe "Instalacje i urządzenia elektryczne, projektowanie i odbiór". Ponadto, z załączonego do akt sprawy pisma skierowanego przez Dziekana Wydziału Elektrycznego Politechniki do Prorektora ds. Ogólnych Politechniki wynika, iż informacje o ww. Studium rozesłano absolwentom Wydziału Elektrycznego, korzystając z bazy danych Dziekanatu Wydziału Elektrycznego. Zdaniem Prorektora ds. Ogólnych Politechniki powyższe działanie znajduje umocowanie w przepisie art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, poz. 883 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą.

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje:

Ustawa o ochronie danych osobowych określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane osobowe są lub mogą być przetwarzane w zbiorach danych (art. 2 ust. 1 ustawy). Przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne po spełnieniu przez administratora danych co najmniej jednej z przesłanek wymienionych w art. 23 ust. 1 ustawy. Dla zapewnienia prawidłowości przetwarzania danych osobowych ich administrator jest ponadto zobowiązany do wypełnienia szeregu spoczywających na nim, z mocy ustawy, obowiązków. Jednym z nich jest, wskazany w art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy, obowiązek dołożenia szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności zapewnienia, aby dane te były zbierane dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów i nie poddawane dalszemu przetwarzaniu niezgodnym z tymi celami. Z powołanym powyżej przepisem ściśle koresponduje przepis art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy, który stanowi, że administrator danych jest obowiązany zapewnić, aby dane, które pozostają w jego dyspozycji, były przechowywane w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania.

Uprawnienie Politechniki do przetwarzania danych osobowych swoich studentów wynika z przepisu art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 z późn. zm.) oraz § 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 września 2000 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 81, poz. 907 z późn. zm.). Podkreślenia wymaga, iż zgodnie z art. 68 ust. 3 ustawy o szkolnictwie wyższym, uczelnia posiada archiwum, które stanowi ogniwo państwowej sieci archiwalnej. Tym samym, do dokumentacji dotyczącej absolwentów Politechniki (zawierającej ich dane osobowe) bezpośrednie zastosowanie znajdują przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. Nr 38, poz. 173 z późn. zm.). Stosownie do przepisu art. 23 wskazanej powyżej ustawy, działalność archiwalna obejmuje gromadzenie, ewidencję, przechowywanie, opracowanie, zabezpieczenie i udostępnianie materiałów archiwalnych oraz prowadzenie działalności informacyjnej.

Z powyższego wynika zatem, iż Politechnika posiada podstawę prawną do przetwarzania danych osobowych swoich absolwentów wyłącznie w celu wskazanym w przytoczonym powyżej przepisie. Natomiast przetwarzanie przedmiotowych danych osobowych w celu innym niż cel wskazany w ustawie o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach musiałoby znajdować podstawę prawną w przepisie art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych.

W myśl wskazanego przepisu art. 23 ust. 1 ustawy, przetwarzanie danych jest dopuszczalne, gdy: 1) osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych, 2) zezwalają na to przepisy prawa, 3) jest konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia koniecznych działań przed zawarciem umowy, 4) jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego, 5) jest niezbędne do wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów administratorów danych, o których mowa w art. 3 ust. 2, lub osób trzecich, którym są przekazywane te dane - a przetwarzanie danych nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Zgodnie z art. 23 ust. 4 pkt 1 ustawy, za prawnie usprawiedliwiony cel, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, uważa się w szczególności marketing bezpośredni własnych produktów lub usług administratora danych.

Z wyjaśnień, jakie Prorektor ds. Ogólnych Politechniki udzielił Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych, wynika (co zostało wskazane w pierwszej części decyzji), iż za podstawę prawną do przetwarzania danych osobowych

absolwentów - polegającym na przesyłaniu absolwentom informacji o możliwości podjęcia Studiów Podyplomowych "Instalacje i urządzenia elektryczne, projektowanie i odbiór" (organizowanych przez Politechnikę oraz firmę) - Politechnika przyjęła przepis art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, tj. prawnie usprawiedliwiony cel administratora danych osobowych.

Podkreślenia wymaga, iż działanie polegające na przesyłaniu do absolwentów Wydziału Elektrycznego Politechniki informacji o organizowanym płatnym Studium Podyplomowym, należy traktować jako działalność marketingową Politechniki (tym samym, jako prawnie usprawiedliwiony cel administratora danych osobowych). Jednakże przesłanka wymieniona w przepisie art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, znajduje zastosowanie wyłącznie do podmiotów określonych w art. 3 ust. 2 ustawy. W myśl powołanego przepisu, ustawę stosuje się do osób fizycznych i prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, które przetwarzają dane w związku z działalnością zarobkową, zawodową lub dla realizacji celów statutowych. Natomiast uczelnie wyższe, traktowane są jako podmioty określone w przepisie art. 3 ust. 1 ustawy – do których przepis art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy - nie znajduje zastosowania. W myśl art. 3 ust. 1 ustawy, przepisy ustawy stosuje się do organów państwowych oraz samorządu terytorialnego, a także do innych państwowych i komunalnych jednostek organizacyjnych oraz podmiotów niepaństwowych realizujących zadania publiczne. Uczelnia wyższa realizuje zadania publiczne określone przepisami ustawy o szkolnictwie wyższym.

W związku z powyższym stwierdzić należy, iż w przypadku przetwarzania danych osobowych absolwentów Politechniki w celach marketingowych (reklamy Studium Podyplomowego), przesłanka określona w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, tj. prawnie usprawiedliwiony cel administratora danych - nie znajduje zastosowania. Tym samym, działanie Politechniki polegające na przetwarzaniu danych osobowych absolwentów Wydziału Elektrycznego (w celu wskazanym powyżej) narusza przepisy ustawy, w sytuacji, gdy działanie to nie znajduje umocowania w art. 23 ust. 1 pkt 1 – 4 ustawy. Z materiałów zgromadzonych w sprawie nie wynika, aby Politechnika przetwarzała dane osobowe swoich absolwentów (w celach marketingowych) na podstawie przynajmniej jednej z przesłanek wymienionych w art. 23 ust. 1 pkt 1 – 4 ustawy.

Reasumując, materialną podstawę przetwarzania przez Politechnikę danych osobowych studentów uczelni stanowią przepisy ustawy o szkolnictwie wyższym oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie dokumentacji przebiegu studiów. Na ich podstawie Politechnika upoważniona jest do przetwarzania danych osobowych swoich studentów w związku z kształceniem ich w zakresie danej gałęzi wiedzy oraz ich przygotowaniem do wykonywania określonych zawodów (art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy o szkolnictwie wyższym). Stosownie do przepisu art. 63 ust. 3 ustawy o szkolnictwie wyższym, Politechnika upoważniona jest również do przetwarzania (na zasadach określonych w ustawie o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach) danych osobowych swoich absolwentów. Tym samym, wniosek Skarżącego w części dotyczącej nakazania Politechnice zaprzestania przetwarzania danych osobowych Skarżącego w przyszłości należy uznać za bezzasadny. Natomiast, z uwagi na fakt, iż przepisy ustawy o szkolnictwie wyższym, jak również przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie dokumentacji przebiegu studiów nie upoważniają Politechniki do przetwarzania danych osobowych absolwentów Politechniki w celach marketingowych (reklamy Studium Podyplomowego), należy uznać, iż przetwarzanie przedmiotowych danych w celu innym niż cel wynikający z ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach - narusza przepisy ustawy o ochronie danych osobowych.

Generalny Inspektor nie kwestionuje konieczności reklamowania Studium Podyplomowego prowadzonego przez Politechnikę. Należy jednak podkreślić, że istnieje wiele form promocji przy których zastosowaniu Politechnika nie musiałaby korzystać z bazy

danych byłych studentów, a jednocześnie zrealizowałaby cel, jakim jest reklama Studium Podyplomowego (np. reklama prasowa). Natomiast działanie Politechniki polegające na wysyłaniu imiennie adresowanych informacji o organizowanym płatnym Studium Podyplomowym do byłych studentów stanowi szczególną formę promocji, wkraczającą w konstytucyjnie chronioną sferę prywatności.

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.